

การประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์

Evaluation of the training program for the development of educational personnel for learning in the 21st century through online system

นิกร สุขชาติ^{1*} และ จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์²
Nikorn Sukachart^{1*} and Chitnarong Lamsam-ang²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP model ของ Stufflebeam กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 15 คน และบุคลากรทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สมัครเข้าร่วมผ่านการลงทะเบียนระบบออนไลน์ โดยกำหนดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินโครงการฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}$ =3.96, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านคือ ด้านบริบทอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.91, S.D.=0.43) ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.04, S.D.=0.53) ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.89, S.D.=0.40) และด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.98, S.D.=0.50)

คำสำคัญ: การประเมินโครงการฝึกอบรม การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Abstract

The purposes of this research was to evaluate the training program for the development of the educational personnel for learning in the 21st century through online system using Stufflebeam's CIPP evaluation model. The research samples consisted of 15 administrators and committees and 152 educational personnel by setting the table of Krejcie & Morgan. The research instrument was evaluation form for educational personnel training program. The collected data were analyzed by mean and standard deviation. The results of the evaluation considered appropriated at high level ($\bar{X}$ =3.96, S.D.=0.47). When considering each side, it was found that the participants considered appropriated at high level for 4

¹ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

¹ Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi

² วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิทยาคารดำเนิน

² Panitchayakan Rajdamnern Technological College

* Corresponding author: E-mail: nikorn8707@gmail.com

sides which consisted of context ($\bar{X}$ =3.91, S.D.=0.43), input ($\bar{X}$ =4.04, S.D.=0.53), process ($\bar{X}$ =3.89, S.D.=0.40), and product ($\bar{X}$ =3.98, S.D.=0.50).

Keywords: evaluation of training program, development of the educational personnel, learning in the 21st century

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” และยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีเป้าหมาย ซึ่งผู้เรียนจำเป็นมีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานทุกระดับและประเภทการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเพิ่มขึ้นและระดับความพึงพอใจของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเพิ่มขึ้น เป็นต้น (Office of the Education Council: ONCE, 2017) ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษานั้นสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว บุคลากรทางการศึกษาจึงควรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และก่อให้เกิดความรู้และทักษะให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงความลึกซึ้งในศาสตร์วิชาชีพ และรับรู้ถึงกลไกส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจากการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศนั้น นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการให้หลักประกันขั้นพื้นฐานบริการสาธารณะ ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของคนไทยอย่างมีบูรณาการและสอดคล้องกันตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษา เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาหลักสูตรปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและคุณธรรมอย่างทั่วถึงต่อเนื่องและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ Hiranoon (2019) ระบุว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาที่ผ่านการอบรมหลักสูตรจะมีจุดเด่นด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ เนื่องจากนักศึกษาได้นำผลวิเคราะห์กรณีศึกษาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม สามารถนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ ๆ เทคนิค วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ ทางความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน

การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถใช้ในการพิจารณาการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและก่อให้เกิดประโยชน์และความเหมาะสมทุกขั้นตอน Panpinit (2017) ได้กล่าวว่า

การประเมินผลโครงการเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยในการตรวจสอบและตัดสินคุณค่าในทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผน ช่วยให้ผู้บริหารทราบบริบทสถานการณ์ ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการ อีกทั้งยังเป็นการค้นหาคำตอบมาแก้ปัญหาและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการประเมินผลตามรูปแบบ CIPP จะเน้น 3 จุด คือ 1) การประเมินผลเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องและเป็นกระบวนการเชิงระบบ 2) มีการกำหนดคำถามและคำตอบที่ต้องการอย่างเฉพาะเจาะจง การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่สารสนเทศแก่ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจวางแผนและพัฒนาโครงการ และ 3) ประเมินผลสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจทั้งในลักษณะเป็นทางเลือกและการตัดสินใจตามที่กำหนดไว้ และ Promjui (2009) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินเรียกว่า ชิปปโมเดล (CIPP model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และในการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (context evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation) การประเมินกระบวนการ (process evaluation) และการประเมินผลผลิต (product evaluation)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนั้น ในการประเมินโครงการฝึกอบรมเพื่อผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะนำผลจากการประเมินนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการนำไปส่งเสริมความรู้ต่อหน่วยงานภายนอกหรือสถาบัน

การศึกษาอื่น ๆ อีกทั้งคณะได้มีการจัดทำโครงการบริการวิชาการส่งเสริมความรู้อย่างต่อเนื่องของบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินโครงการฝึกอบรมการประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ในด้านบริบท ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP model ของ Stufflebeam เพื่อให้ได้ผลการประเมินโครงการเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม จำนวน 15 คน และบุคลากรทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สมัครการเข้าร่วมผ่านการลงทะเบียนระบบออนไลน์ จำนวน 250 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 15 คน และบุคลากรทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สมัครการเข้าร่วมผ่านการลงทะเบียนระบบออนไลน์ โดยกำหนดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan, 1970) จำนวน 152 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามผลการดำเนินการที่นำไปสอบถามผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

การประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ โดยแบบจำลองชิปโมเดลของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1983) เป็นแนวทางในการประเมินโครงการได้แก่

1. ด้านบริบท (context evaluation) กลุ่มผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม จำนวน 15 คน เป็นการประเมินโครงการด้านความสำคัญและความจำเป็นของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ ความเหมาะสมของโครงการ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (input evaluation) กลุ่มผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม จำนวน 15 คน เป็นการประเมินด้านวิทยากร เอกสารและสื่อประกอบการอบรม การแนะนำแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติม

3. ด้านกระบวนการ (process evaluation) กลุ่มผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม จำนวน 15 คน เป็นการประเมินโครงการด้านการจัดกิจกรรม การวัดผลประเมินผล และการติดตามปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

4. ด้านผลผลิต (product evaluation) บุคลากรทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สมัครการเข้าร่วมผ่านการลงทะเบียนระบบออนไลน์ จำนวน 152 คน เป็นการประเมินผลผลิตที่ได้จากการดำเนินโครงการ

ความพึงพอใจและการนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวันของผู้เข้าร่วมอบรม

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์

2. ร่างแบบสอบถาม เกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert rating scale) และเกณฑ์การพิจารณา ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนของระดับความคิดเห็นจะใช้เกณฑ์ประเมินของ Wongrattana (2010) ดังนี้

4.50-5.00 คะแนน หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49 คะแนน หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49 คะแนน หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49 คะแนน หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49 คะแนน หมายถึง	มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความชัดเจนของแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.75-1.00

3. นำร่างแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขไปทำการ (try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด และนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช (Conbach's alpha coefficient: α coefficient) เท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ด้านการประเมินบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบประเมินจากกลุ่มผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม จำนวน 15 คน จากนั้นนำผลมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

ส่วนที่ 2 ด้านผลผลิตได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบออนไลน์กับกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จำนวน 152 คน และได้รับการตอบกลับจำนวนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำผลมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช

ผลการศึกษา

จากการประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ โดยแบบจำลองชิปโมเดลของสตัฟเฟิลบีม ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดัง (Table 1)

Table 1 Mean and standard deviation of an evaluation of the training program for the development of the educational personnel for learning in the 21st century through online system (n=85).

items	$\bar{x}$	S.D.	appropriate level
1. context evaluation			
1.1 the project is consistent with the policy of the organization of the training participants	3.75	0.38	high
1.2 the objectives of the project are consistent with the requirements of the agency	4.03	0.37	high
1.3 objectives meet the goals of the project	3.84	0.46	high
1.4 project activities are consistent with the requirements of the agency	3.84	0.47	high
1.5 the objectives of the project are consistent with the needs of the participants	4.08	0.41	high
average	3.91	0.43	high

Table 1 Mean and standard deviation of an evaluation of the training program for the development of the educational personnel for learning in the 21st century through online system (n=85) (Continue).

items	$\bar{x}$	S.D.	appropriate level
2. input evaluation			
2.1 there are staffs to give advice and take care of the project system	3.88	0.58	high
2.2 the speakers have expertise and experience in providing knowledge	4.10	0.54	high
2.3 training materials are appropriate and lead to knowledge as well	4.05	0.53	high
2.4 additional resources of education and research are suggested	4.05	0.48	high
2.5 training documentation is appropriate	4.11	0.45	high
average	4.04	0.53	high
3. process evaluation			
3.1 there is a study of operating conditions, problems and needs for development	3.85	0.43	high
3.2 the project committee team is clearly identified	3.86	0.38	high
3.3 the activities that are defined according to the project are carried out in a step-by-step manner	4.05	0.40	high
3.4 the duration of education and activities are appropriate	3.89	0.43	high
3.5 there is a systematic evaluation of the project implementation	3.98	0.45	high
3.6 the results of the project implementation are reported to the relevant parties for acknowledgment	3.75	0.46	high
average	3.89	0.40	high
4. product evaluation			
4.1 there is supervision and follow-up on the project implementation step by step	4.03	0.47	high
4.2 have knowledge and understanding according to training topics	4.08	0.48	high
4.3 there are guidelines for conducting activities under the profession	3.89	0.49	high
4.4 satisfaction and acceptance of attending the training	3.95	0.55	high
4.5 to create a network to exchange knowledge with other one	3.95	0.61	high
average	3.98	0.50	high
total average	3.96	0.47	high

จาก (Table 1) พบว่า

1. ด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.91, S.D.=0.43) เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้ร่วมเข้าอบรม รองลงมาคือ โครงการมีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของหน่วยงานของผู้ร่วมเข้าอบรม และกิจกรรมของโครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานสามารถปฏิบัติได้จริง

2. ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.04, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เอกสารประกอบการอบรมมีความเหมาะสม รองลงมาคือ วิทยากรมีความเชี่ยวชาญและเทคนิคการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และสื่อสนับสนุนการอบรมมีความเหมาะสมและนำไปสู่ความรู้ได้เป็นอย่างดีพร้อมกับมีการแนะนำแหล่งการให้ความรู้เพิ่มเติมและการค้นคว้า

3. ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ($\bar{X}$ =3.89, S.D.=0.40) ซึ่งพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ โครงการมีการดำเนินงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอนและมีความชัดเจน รองลงมาคือ มีการประเมินผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ และระยะเวลาการให้ความรู้และกิจกรรมต่าง ๆ มีความเหมาะสม

4. ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.98, S.D.=0.50) เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระการอบรมตามที่โครงการกำหนดไว้ รองลงมาคือ มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินโครงการรวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำหรับผู้เรียนหลังจากผ่านการอบรมในครั้งนี้ และการได้เครือข่ายในสายวิชาชีพที่สามารถปรึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ต่อไปในอนาคต

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ มีประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการด้านบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าก่อนที่จะลงมือดำเนินโครงการนั้น ผู้บริหารและคณะกรรมการดำเนินการได้มีการร่วมกันพิจารณาเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผลรวมทั้งความจำเป็นจะต้องจัดทำโครงการรวมถึงความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการเพื่อให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์กำหนดนโยบายประเทศไทย 4.0 ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคนไทย

ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น จากผลการประเมินบริบทจึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krichkriwan, & Meemuy (2019) ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูคณิตศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าร่วมโครงการ PISA ปี 2561 ตามรูปแบบชิปโมเดล พบว่า ด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือผู้บริหารและครูตระหนักและเห็นความสำคัญของโครงการดำเนินการโครงการเหมาะสมและมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาการดำเนินของโครงการมีความเหมาะสมและปฏิบัติได้จริง และ Rodpraphan (2018) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดลโรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่าผลการประเมินบริบทของโครงการมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการในปีการศึกษาที่ผ่านมา ตลอดจนนำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ที่กำหนดให้ดำเนินโครงการของโรงเรียน และ Saelee (2014) ได้ศึกษาการประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่าโครงการสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้สอนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดรูปแบบและแนวทางในการพัฒนาโครงการคืนครูให้นักเรียนไว้อย่างชัดเจน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัดได้

2. ผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการดำเนินการและวิทยากรของโครงการ เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและมีประสบการณ์เรื่องของการฝึกอบรมเป็นอย่างดี รวมถึงมีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นองค์ความรู้ที่จะนำมาถ่ายทอดในโครงการที่กำหนดขึ้น จากผลการประเมินด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krichkriwan, & Meemuy (2019) ได้ศึกษาการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูคณิตศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าร่วมโครงการ PISA ปี 2561 ตามรูปแบบชิปโมเดล ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ วิทยากรมีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม มีความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่มีการนำเสนอ รวมถึงเอกสารประกอบการนำเสนอที่สามารถนำไปค้นคว้าเพิ่มเติมได้เป็นอย่างดี และ Rodpraphan (2018) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน มีการกำหนดกิจกรรมในโครงการที่เหมาะสม ผู้บริหารและครูมีความพร้อม มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในโครงการ และ Saelee (2014) ได้ศึกษาการประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดให้มีจำนวน บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือ ในการดำเนินงานอย่างครบถ้วน และหน่วยงานต้นสังกัดเห็นความสำคัญของการจัดฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานสารสนเทศและพื้นฐานในการกิจของสถานศึกษาให้กับบุคลากรที่มาปฏิบัติงานในโครงการไว้อย่างชัดเจน

3. ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการดำเนินการได้เปิดโอกาสสอบถามความต้องการของผู้เข้าร่วมอบรมก่อนทำการและมีการร่วมกันวางแผนเพื่อนำมาออกแบบเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในระหว่างการอบรม จากผลการประเมินด้านกระบวนการจึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krichkriwan, & Meemuy (2019) ได้ศึกษาการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูคณิตศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าร่วมโครงการ PISA ปี 2561 ตามรูปแบบชิปโมเดลด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินมาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงได้มีการเชื่อมโยงถึงสภาพและความจำเป็นจากจุดเริ่มต้น จึงสามารถนำมาจัดการวางแผนดำเนินโครงการได้ตามลำดับขั้น และ Rodpraphan (2018) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า การประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนมีการนำแผนการดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติ มีการกำหนด

บทบาท มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทราบ และ Saelee (2014) ได้ศึกษาการประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่าหน่วยงานได้มีการวางแผน กำหนดรูปแบบกิจกรรมและแนวทางสอดคล้องกับความต้องการผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลโครงการตามขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน

4. ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลจากการดำเนินงานการอบรมได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการ และมีการติดตามผลหลังการอบรมโดยเฉพาะการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ทางวิชาชีพที่ปฏิบัติอยู่และสามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง จากการประเมินผลด้านผลผลิตซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Krichkriwan, & Meemuy (2019) ได้ศึกษาการประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูคณิตศาสตร์เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าร่วมโครงการ PISA ปี 2561 ตามรูปแบบชิปโมเดล ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมอบรมและการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้เข้าอบรม ซึ่งจากการหาคำตอบในสถานการณ์โดยถูกกำหนดเป็นกิจกรรมในระหว่างการอบรมและการฝึกทำข้อสอบโดยใช้ระบบออนไลน์ การนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมนำไปขยายผลให้ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งการปฏิบัติงานสอนที่มีการเตรียมความพร้อมได้เป็นอย่างดี และ Rodpraphan (2018) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรม โดย

ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผลลัพธ์ของโครงการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ที่เกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนได้ตามจุดประสงค์ของโครงการและ Saelee (2014) ได้ศึกษาการประเมินโครงการคืนครูให้นักเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินชิปโมเดล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีความคล่องตัวในการดำเนินงานและการปฏิบัติการสอนได้เต็มที่ และสถานศึกษามีการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมตามโครงการทำให้ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

สรุป

จากการประเมินโครงการฝึกอบรมการประเมินโครงการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านระบบออนไลน์ มีคุณภาพความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแบบจำลองชิปโมเดลของสตัฟเฟิลบีม ประกอบด้วยด้านบริบท เป็นการประเมินเพื่อให้ได้รับข้อมูลสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและความเป็นไปได้ของโครงการ ด้านปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการ ด้านกระบวนการ เป็นการหาข้อดีและ

ข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้รวมถึงการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย และด้านผลผลิต ผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ อีกทั้งเพื่อเป็นการสร้างแนวทางปฏิบัติที่ดีของการจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Hiranoon, J. (2019). The development of training curriculum to enhance the 21st century learning skills for bachelor of science in technical education students. *RMUTSB Academic Journal (Humanities and Social Sciences)*, 4(2), 220- 231. (in Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Krichkriwan, M., & Meemuy, A. (2019). Evaluation of mathematics teacher development training project to prepare to participate in PISA 2018 project according to CIPP model. *Journal of Education BangkokThonburi*, 7(2), 119-136. (in Thai)
- Office of the Education Council: ONCE. (2017). *Thailand education scheme in brief B.E. 2560-2579*. Bangkok: Prigwan Graphic. (in Thai)
- Panpinit, S. (2017). *Project planning and evaluation technique*. Bangkok: Withayaphat. (in Thai)
- Promjui, S. (2009). *Project evaluation techniques* (6th ed.). Bangkok: Jatuporn Design. (in Thai)
- Rodpraphan, Y. (2018). *An evaluation of moral school by CIPP model of Wat Huay Than Tahan School Nakhon Sawan Primary Educational Service Area District Office 3* (research report). Nakhon Sawan: Wat Huay Than Tahan School. (in Thai)
- Saelee, S. (2014). *An assessment of returning teachers to students project by applying CIPP model in schools under Kanchaburi Primary Educational Service Area Office 3* (Maste's thesis). Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi. (in Thai)
- Stufflebeam, D. L. (1983). *The CIPP model for program evaluation*. Boston: Kluwer – Nijhoff.
- Wongrattana, C. (2010). *Techniques for using statistics for research*. Bangkok: Thapnaramit. (in Thai)